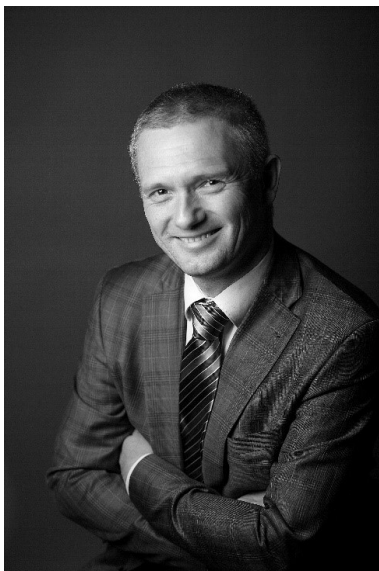

Zoisove nagrade in priznanja ter Puhove nagrade in priznanja 2020

Zoisove nagrade in priznanja, priznanje Ambasador znanosti ter Puhovo priznanje in nagrada za leto 2020 so bile podeljene 1. decembra 2020 v Ljubljani. Te nagrade in priznanja so najvišje državne nagrade za dosežke na področju znanstvenoraziskovalnega dela, razvojne dejavnosti in prenosa znanstvenih izsledkov in novosti v gospodarstvo. Priznanje Ambasador znanosti Republike Slovenije je prejel Boštjan Kobe. Tamara Lah Turnšek in Radovan Stanislav Pejovnik sta prejela Zoisovo nagrado za življenjsko delo. Zoisove nagrade za vrhunske dosežke so prejeli Barbara Malič, Gregor Anderluh, Andrej Filipčič, Samo Stanič, Marko Zavrtanik in Kozma Ahačič. Zoisova priznanja so prejeli Katarina Čufar, Boris Kryštufek, Lara Lusa, Samo Kralj in Miha Škerlavaj. Janez Trontelj je prejel Puhovo nagrado za življenjsko delo, Janko Petrovčič pa Puhovo nagrado za vrhunske dosežke. Darko Goričanec je prejel Puhovo priznanje. Med prejemniki sta člana Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije Samo Stanič in Samo Kralj.

Dosežki nagrajencev so opisani na straneh Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport [1]. Povzemimo dosežke naših članov.

Slika 1. Samo Stanič, foto: <http://www.ung.si/en/research/cac/staff/head/>

Prof. dr. Samo Stanič je prejel Zoisovo nagrado za vrhunske dosežke pri raziskavah kozmičnih delcev ekstremnih energij.

Prof. dr. Samo Stanič je bil dekan Fakultete za naravoslovje na Univerzi v

Novi Gorici in sodelavec Instituta »Jožef Stefan«. Nagrado je prejel skupaj s prof. dr. Andrejem Filipčičem in prof. dr. Markom Zavrtanikom. Zadnjih 15 let svoje kariere je posvetil raziskavam v astrofiziki osnovnih delcev v okviru mednarodne kolaboracije Pierre Auger, ki proučuje kozmične žarke ekstremnih energij. Njegovi svetovno odmevni uspehi so prispevali k odličnosti in prepoznavnosti slovenskega raziskovalnega prostora. Raziskuje lastnosti razvoja plazov relativističnih sekundarnih delcev v atmosferi, fluks nevtrinov ekstremnih energij, anizotropijo v vpadnih smereh kozmičnih delcev ekstremnih energij ter večglasniške raziskave prvič opaženega zlitja nevtronskih zvezd. Bistveno je prispeval k razumevanju vesolja pri najvišjih energijah, njegov najbolj odmeven članek je poročal o večglasniškem opazovanju zlitja nevtronskih zvezd. Lastni detektorski sistem in eksperimentalne tehnike je uspešno prenesel v slovenski raziskovalni prostor z vzpostavitvijo Centra za raziskave atmosfere na Univerzi v Novi Gorici in izgradnjo prvega lidarskega observatorija v Sloveniji na Otlici nad Ajdovščino. Njegovo delo je prispevalo k novim, temeljnim znanstvenim dognanjem na področju astrofizike in s tem bistveno vplivalo na nadaljnji razvoj raziskav na tem področju pri nas in v svetu. Odmevnost njegovih raziskav je razvidna iz visoke citiranosti, saj se uvršča med 50 najbolj citiranih raziskovalcev v Sloveniji.

Slika 2. Samo Kralj, foto: <https://www.researchgate.net/profile/Samo-Kralj>

Prof. dr. Samo Kralj je prejel Zoisovo priznanje za pomembne znanstvenoraziskovalne dosežke na področju fizike mehke snovi.

Prof. dr. Samo Kralj vodi laboratorij Fizika kompleksnih sistemov na Fakulteti za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru in je znanstveni svetnik na Institutu »Jožef Stefan«. Je svetovno priznan strokovnjak na področju modeliranja tekočih kristalov in topoloških defektov. Kot vodilni avtor je s sodelavci originalno vpeljal in demonstriral (i) mehanizem ECTT (effective-topological-charge-cancellation), ki napoveduje vpliv geometrijske

ukrivljenosti na tvorbo in zbiranje topoloških defektov v tankih nematičnih plasteh, (ii) mehanizem »zunanje ukrivljenosti«, ki razloži anomalno široko področje geometrijske stabilnosti celic rdečih krvničk v sesalcih, in (iii) mehanizem ADCT (adaptivedefect-core-targeting), ki napoveduje, pod kakšnimi pogoji defekti učinkovito zajemajo nanodelce. (iv) Razvil je tudi prvi teoretični model elektrokaličnega pojava v nematičnih in smektičnih A tekočih kristalih, na podlagi katerega so odkrili anomalno občutljiv režim. V slednjem so eksperimentalno izmerili rekordno vrednost elektrokaličnega odziva v tekočih kristalih, ki je dovolj velik, da lahko vodi do razvoja hladilnih in grelnih sistemov nove generacije.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo za uspeh in priznanje.

LITERATURA

- [1] <https://www.gov.si/novice/2020-12-01-znane-so-letosnje-prejemnice-in-prejemniki-nagrad-in-priznanj-za-izjemne-dosezke-v-znanstveno-raziskovalni-dejavnosti/>, dostop 8. 10. 2020.

Aleš Mohorič

Andrej Bauer prejemnik nagrade Levija L. Conanta 2022

Prof. dr. Andrej Bauer, profesor računalniške matematike na Fakulteti za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani, je od American Mathematical Society prejel nagrado Levija L. Conanta za leto 2022 za članek z naslovom Five stages of accepting constructive mathematics (Pet faz sprejemanja konstruktivne matematike) [1]. V spomin na Levija L. Conanta, matematika in pedagoga, ki je bil znan po svojem odličnem pedagoškem delu, se nagrada podeljuje od leta 2000 za najboljši ekspozicijski članek, objavljen v revijah Bulletin of the American Mathematical Society in Notices of the American Mathematical Society v preteklih petih letih. Novica je objavljena na spletni strani AMS na povezavi https://www.ams.org/news?news_id=6827.

Bauer se je rodil leta 1971 v Ljubljani. Diplomiral je leta 1994 pod mentorstvom prof. dr. Dušana Repovša na Fakulteti za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani na programu matematika, teoretična smer. Za diplomsko delo z naslovom Seifertovi vlaknati prostori je prejel univerzitetno Prešernovo nagrado. Na pobudo prof. dr. Marka Petkovška se je odpravil na doktorski študij na Carnegie Mellon University v ZDA, kjer je leta 2000 doktoriral pod mentorstvom prof. dr. Danae Scotta. Oddelek za računalništvo univerze Carnegie Mellon je Bauerju za doktorsko disertacijo z naslovom The Realizability Approach to Computable Analysis and Topology podelil studentsko nagrado. S konstruktivno matematiko se je srečeval že v času